

KM PSP
m.st. Warszawy

Projekt

RATUNEK RATUNEK

przygotowanie strażaka do działań
podczas pożarów wewnętrznych

**Prezentacja ta jest integralną częścią szkolenia
„Projekt RR” realizowanego w KM PSP m.st. Warszawy**

Prosimy o nie udostępnianie bez zgody autorów.

Dziękujemy

plan szkolenia

- 01 literatura
- 02 idea projektu
- 03 czego będziemy się uczyć
- 04 czy wypadki się zdarzają
- 05 mity na temat ratowania strażaków
- 06 przygotowanie do działań
- 07 kiedy i jak wezwać pomoc

literatura

rozporządzenie MSWiA

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 13 września 2021 r.

Poz. 1681

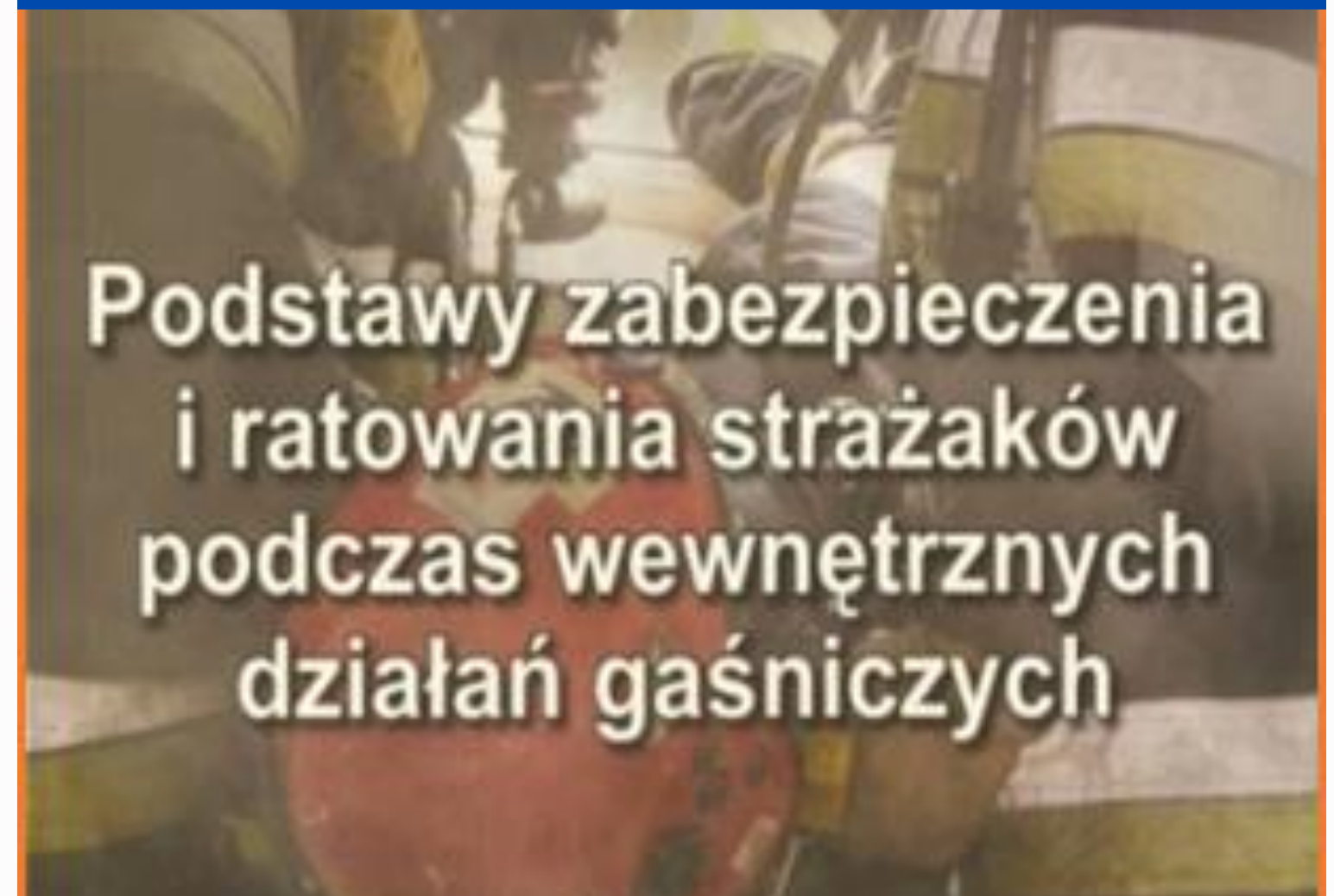
**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾
z dnia 31 sierpnia 2021 r.**

w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej

Na podstawie art. 29a ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1123, 1610 i 2112 oraz z 2021 r. poz. 460) zmienia się załącznik nr 1 do rozporządzenia z dnia 31 sierpnia 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych
i administracji
„ w sprawie szczegółowych warunków
bezpieczeństwa i higieny służby strażaków
PSP” z dnia 31 sierpnia 2021 r

książka

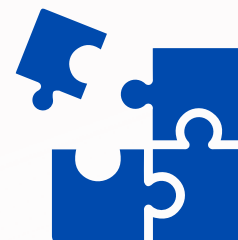
„ Podstawy zabezpieczenia
i ratowania strażaków podczas
wewnętrznych działań gaśniczych”
W. Nocoń, S.K.Góra, P. Grzyb, A. Cytawa SA
PSP Kraków 2011.

idea projektu

dlaczego to jest tak ważne

Wypadki strażaków, czy też sytuacje, które mogą doprowadzić do tragicznych skutków zdarzają się i prawdopodobnie będą się zdarzać.

Można się jednak przygotować, a przynajmniej uświadamiać strażaków w kwestii możliwości i sposobów radzenia sobie w takich sytuacjach aby zminimalizować ryzyko.

Dzięki temu projektowi chcemy poprawić bezpieczeństwo każdego strażaka. Program obejmuje naukę podstawowych umiejętności i rozwija się w kierunku działania zespołowego

co na to przepisy?

wybrane zapisy
Rozporządzenia MSWiA

§ 38. 1. Podczas pracy strażaka w sprzęcie ochrony układu oddechowego, kierujący działaniem ratowniczym:

3) wyznacza rotę asekuracyjną, będącą w pełnej gotowości do podjęcia działań, wyposażoną w sprzęt umożliwiający podjęcie pracy w strefie zagrożenia;

2. Rota asekuracyjna, o której mowa w ust. 1:

1) może realizować inne zadania poza strefą zagrożenia pod warunkiem zachowania gotowości do wejścia w strefę zagrożenia i wsparcia pracujących w niej strażaków w niezbędnym zakresie, w szczególności do pomocy w prowadzeniu ewakuacji;

2) posiada wyposażenie i sprzęt wymagane do realizacji czynności

§ 114. Wezwanie pomocy przez strażaka pracującego w strefie zagrożenia następuje w przypadku, gdy strażak:...

§ 115. 1. Wezwanie przez strażaka pomocy polega na:...

czego będziemy się uczyć

podczas części 1 Projektu 'Ratunek Ratunek'

- ✓ o wypadkach strażaków
- ✓ o poprawnym przygotowaniu do działań
- ✓ kiedy i jak strażak ma wezwać pomoc
- ✓ jak radzić sobie w ciasnych przestrzeniach i zaplątaniach
- ✓ jak radzić sobie podczas awarii aparatu powietrznego

**czy sytuacja, kiedy strażak potrzebuje pomocy
w ogóle się zdarza**

kilka przykładów wypadków podczas działań

strażacy
w zadymieniu gubią
drogę wyjścia
kończy im się
powietrze, bardzo
trudna sytuacja z
ich odnalezieniem
i ewakuacją

podczas pożaru
pustostanu
strażak
spada przez
dziurę w stropie
– problemy
z poruszaniem,
uraz nogi

pożar
pustostanu,
strażak
wpada w
dziurę piętro
niżej

Strażak
odcięty przez
pożar, skacze
przez okno

wypadki śmiertelne podczas działań

w każdym z tych przypadków,
gnie dwóch strażaków

Jelcz
Laskowice

2003

Tarnów

2005

Białystok

2017

Poznań

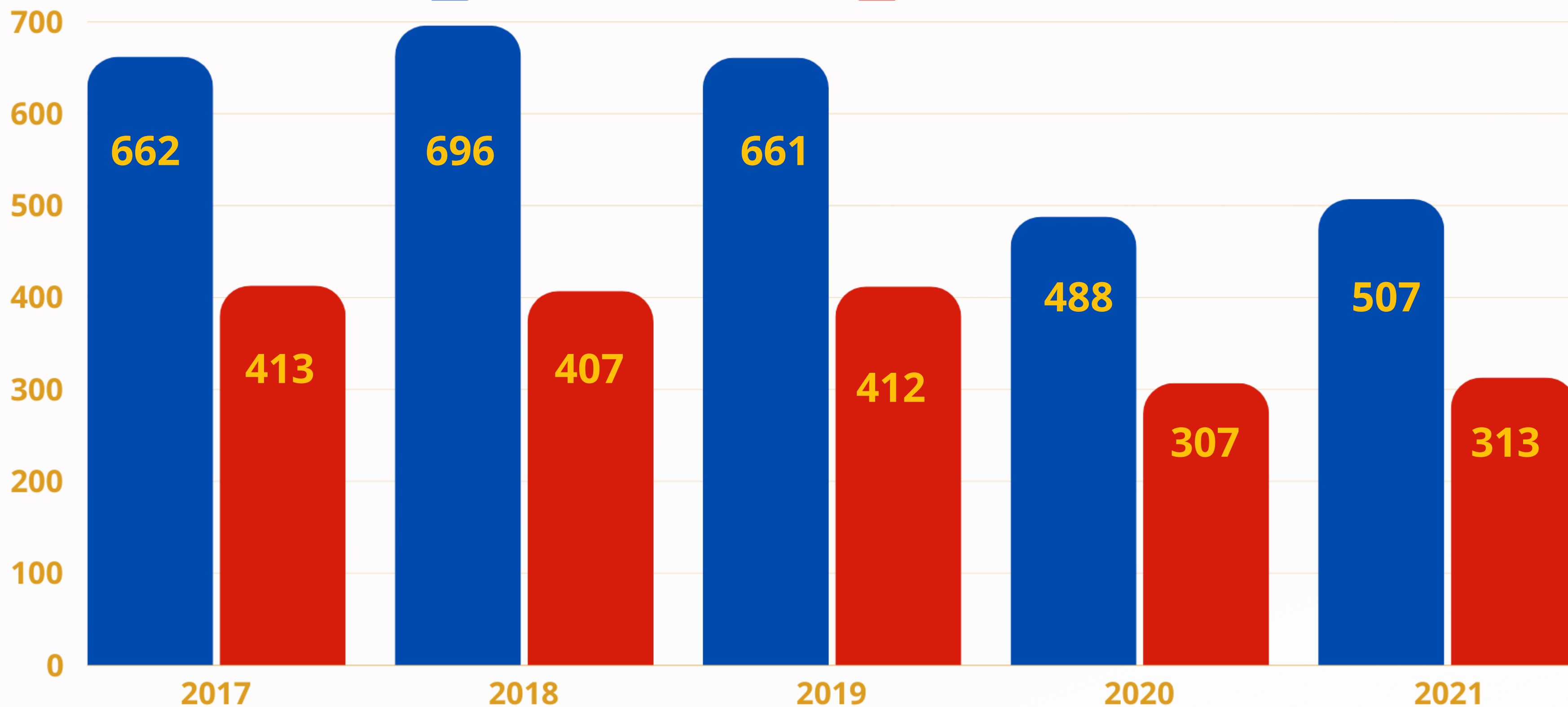
2024

co mówi statystyka

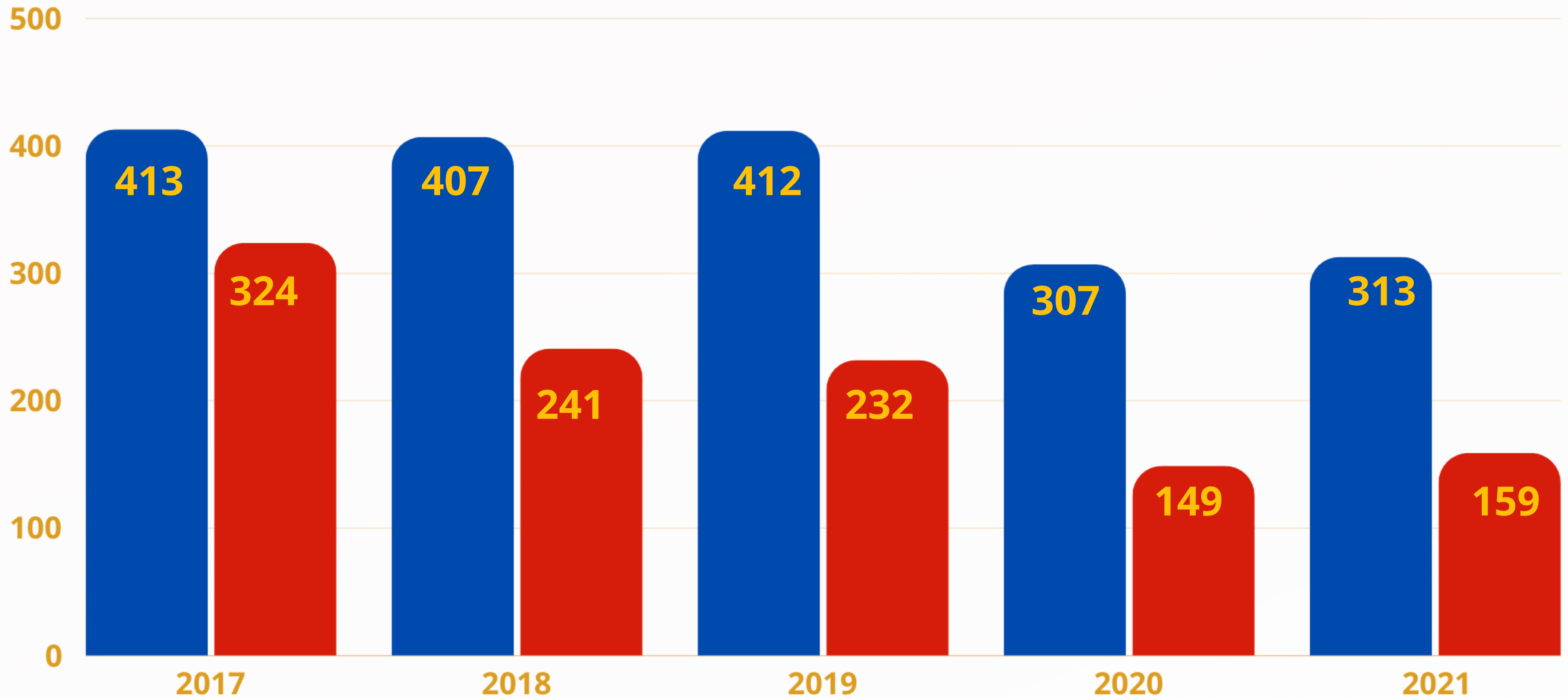
■ ranni ratownicy p i m z ■ w tym strażacy (psp)

Statystyki zdarzeń Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej (SWD PSP) 2017-2021 www.dane.gov.pl

■ ranni strażacy (psp) w p i m z ■ w pożarach

Statystyki zdarzeń Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej (SWD PSP) 2017-2021 www.dane.gov.pl

Nie wszystkie wypadki, i sytuacje potencjalnie wypadkowe są znane w środowisku i nie wszystkie zostały nagłośnione, zdarzają się przypadki w których strażak się zgubił, spadł, zabrakło mu powietrza czy zaplątał się w kable.

Nie jesteśmy w stanie całkowicie uniknąć takich sytuacji, ale możemy nauczyć się reagować na nie

Mity na temat ratowania strażaków

01

Sytuacje, w których trzeba ratować strażaka nie zdarzają się

Zdjęcie: M. Baranowski

02

Gdy znajdę się w niebezpieczeństwie, to na pewno będę wiedział jak wezwać pomoc

Zdjęcie: M. Baranowski

03

Używany sprzęt ochronny i sygnalizacyjny zapewni mi pełne bezpieczeństwo

Zdjęcie: M. Rosa

04

**Ratowanie strażaka nie różni się
niczym od ratowania osoby cywilnej**

05

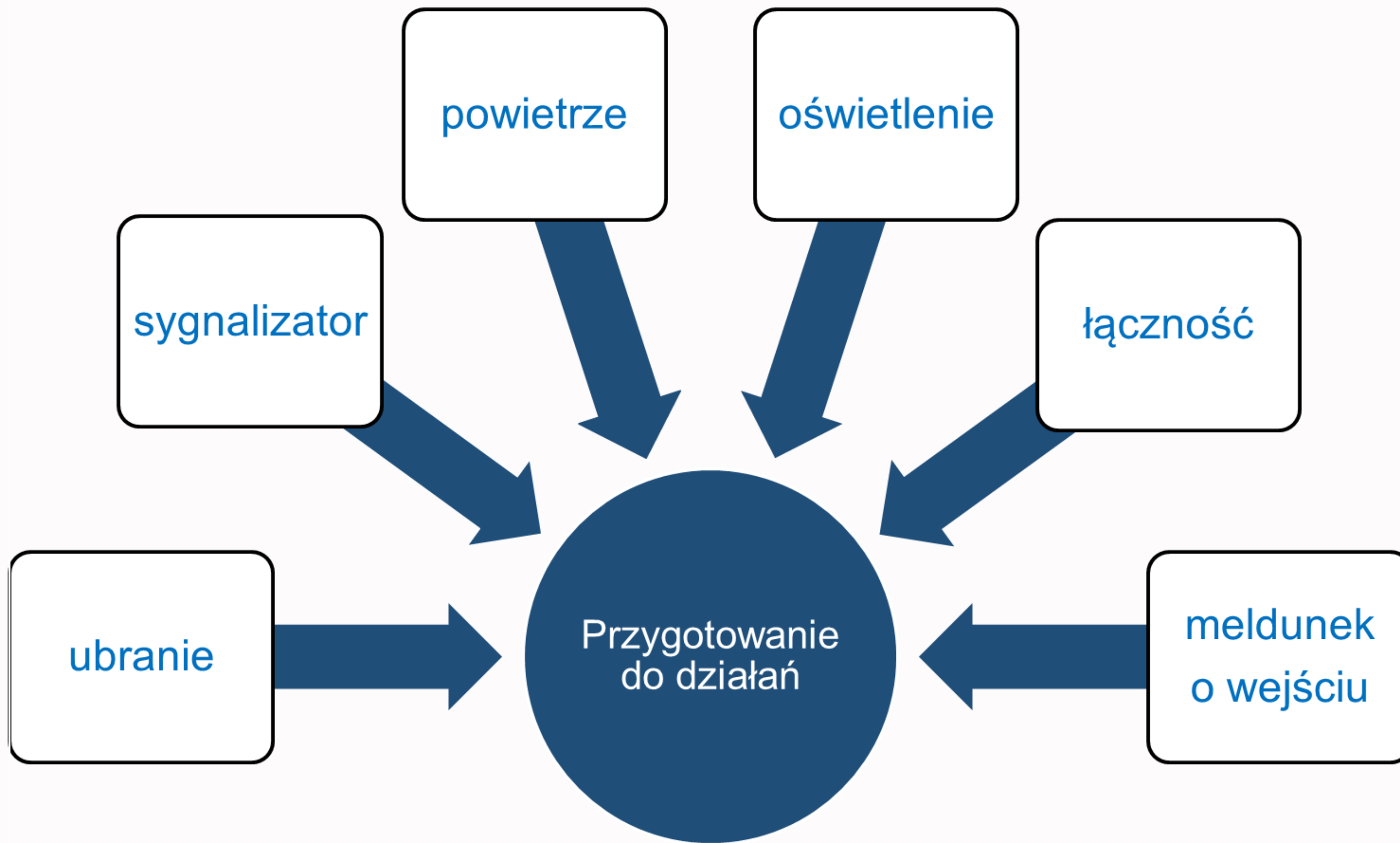
**Zawsze działamy zgodnie
z przepisami oraz w sposób uznawany
za bezpieczny**

06

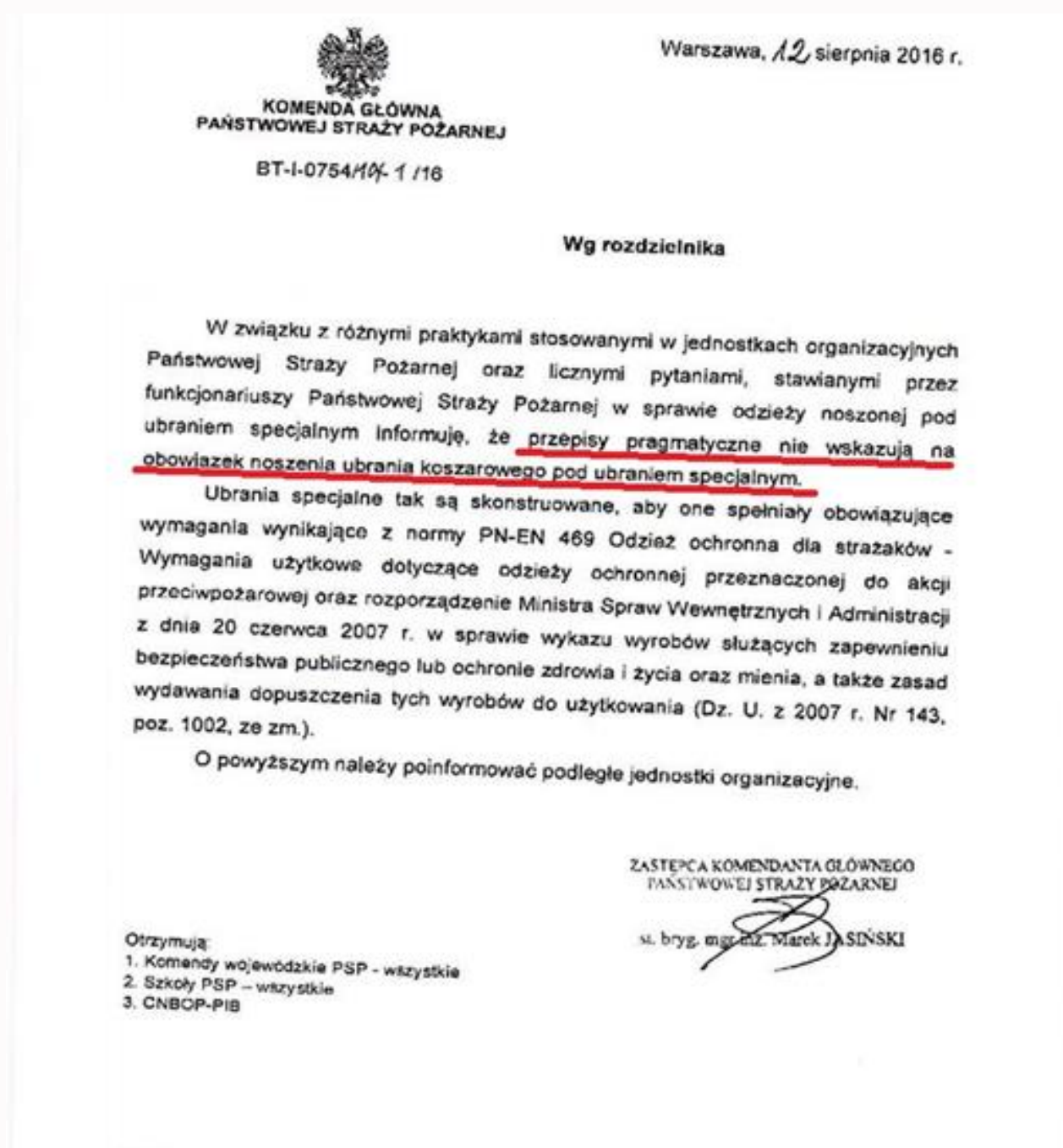
**Ratowanie strażaka polega na jak
najszybszej ewakuacji....**

Przygotowanie strażaków do działań

ubranie koszarowe pod ubraniem specjalnym ?

jak ubieramy kominiarke ?

S

sygnalizator

P

powietrze

O

oświetlenie

Ł

łączność

E

ekwipunek

M

meldunek

Akronim SPOŁEM

Lista kontrolna strażaka do wejścia

1. Sygnalizator

2. Powietrze

3. Oświetlenie

4. Łączność

5. Ekwipunek

6. Meldunek
o wejściu!

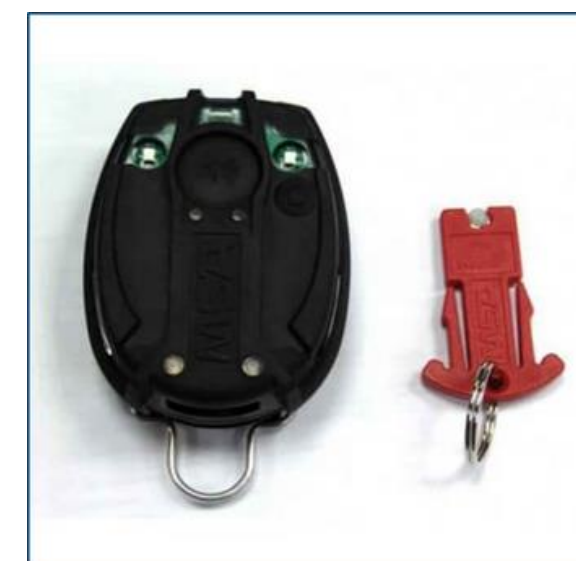

§ 71. Przed wejściem do strefy zagrożenia strażak:

- 1) uruchamia sygnalizator bezruchu, a w przypadkach tego wymagających – również sprzęt wykrywczo-pomiarowy;
- 2) sprawdza funkcjonowanie sprzętu ochrony układu oddechowego, zgodnie z § 37 i § 38;
- 3) potwierdza dowódcy swoją gotowość oraz sprawność systemu łączności i sprzętu ochrony układu oddechowego;
- 4) zapoznaje się z ewentualnymi drogami ewakuacji.

sygnalizatory bezruchu

- ✓ jak włączyć i wyłączyć alarm/urządzenie
- ✓ co z kluczem, gdzie nosić, do czego potrzebny
- ✓ gdzie nosić i dlaczego

§ 36. Przed rozpoczęciem pracy w sprzęcie ochrony układu oddechowego strażak:

- 1) dokonuje kontroli działania sprzętu ochrony układu oddechowego, w szczególności urządzeń do otwierania dopływu powietrza, szczelności przylegania maski, szczelności połączeń i złącz oraz wskazań przyrządów określających stan ciśnienia, **umiejscowienia sygnalizatora bezruchu w okolicy barku** i uruchomienia go;

gdzie powinien się znajdować:

Powietrze

- ✓ ilość powietrza w butli/ do jakiego ciśnienia jest nabijana butla
- ✓ jak oddychamy/ ile zużywamy podczas pracy
- ✓ jak gospodarować powietrzem
- ✓ zachowanie rezerwy powietrza

**Podczas pracy w aparatach powietrznych
nie przekraczaj rezerwy powietrza**

Oświetlenie

- ✓ jakich latarek używamy
- ✓ jakie dają światło
- ✓ gdzie nosić i dlaczego

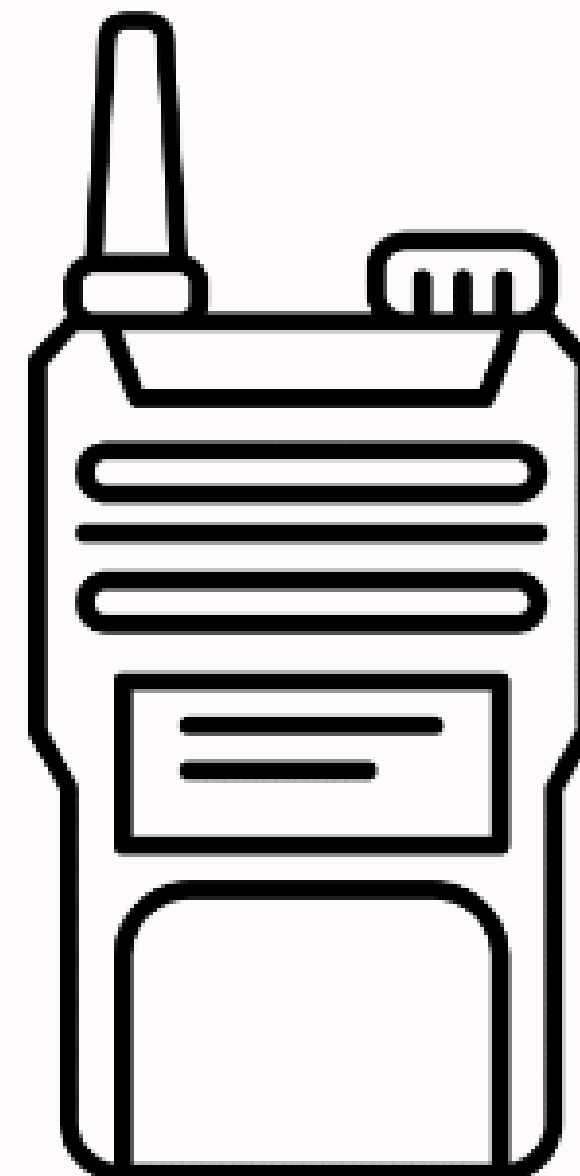

Oświetlenie

Łączność

- ✓ jakich radiostacji używamy
- ✓ znajomość obsługi
- ✓ gdzie nosić i dlaczego

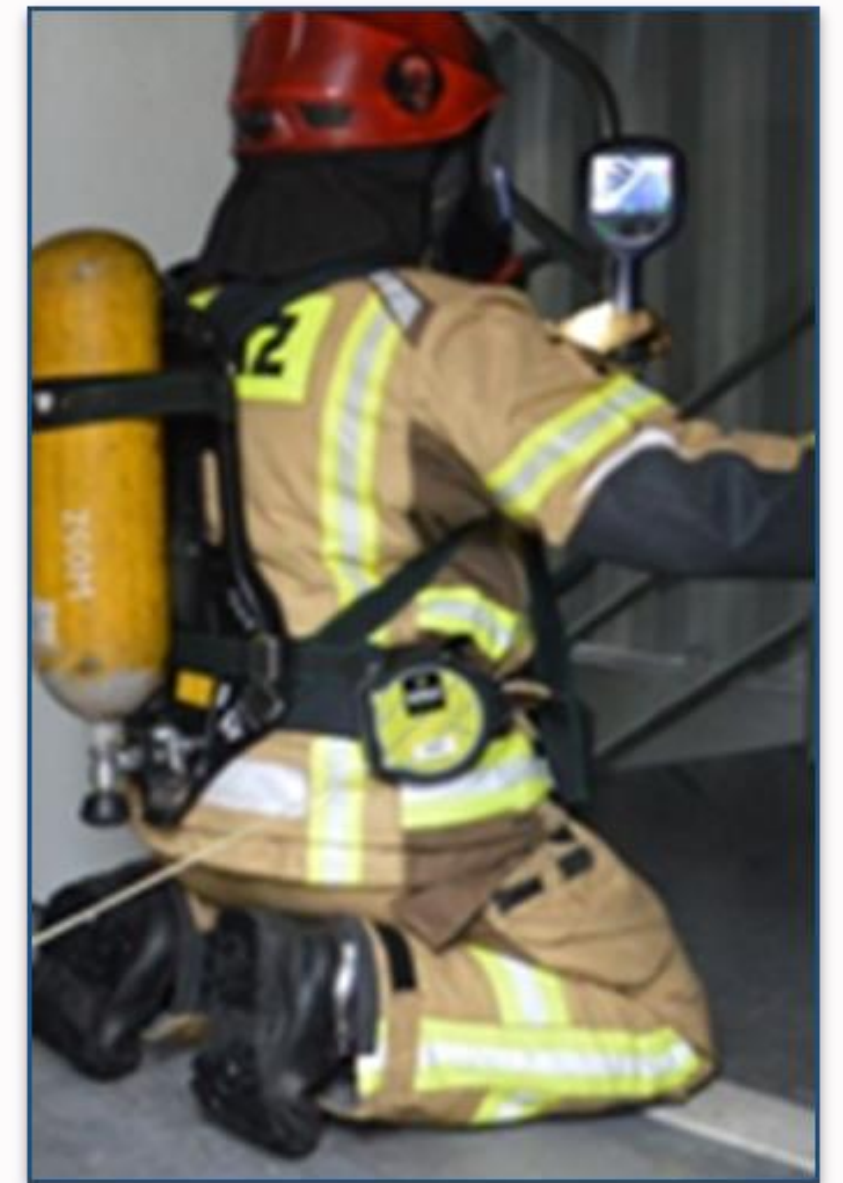

Łączność

Ekwipunek

- ✓ niezbędny sprzęt do realizacji zadań
- ✓ znajomość obsługi
- ✓ wyposażenie dodatkowe strażaków

2005 i 2010
w UK

w pożarach budynków
mieszkalnych ginie 4
strażaków którzy zostali
uwięzieni w budynku
(jedną z przyczyn było
zaplątanie w kable i
zerwany sufit który na
nich spadł)

Co to zmieniło w
podejściu systemowym w
UK ?!

Meldunek o wejściu

- strażak potwierdza dowódcy swoją gotowość do działań, w tym sprawność systemu łączności i sprzętu ochrony układu oddechowego.
- strażak melduje dowódcy nadzorującemu odcinek bojowy o każdym przypadku oddalenia się z terenu tego odcinka i powrotu na ten teren;

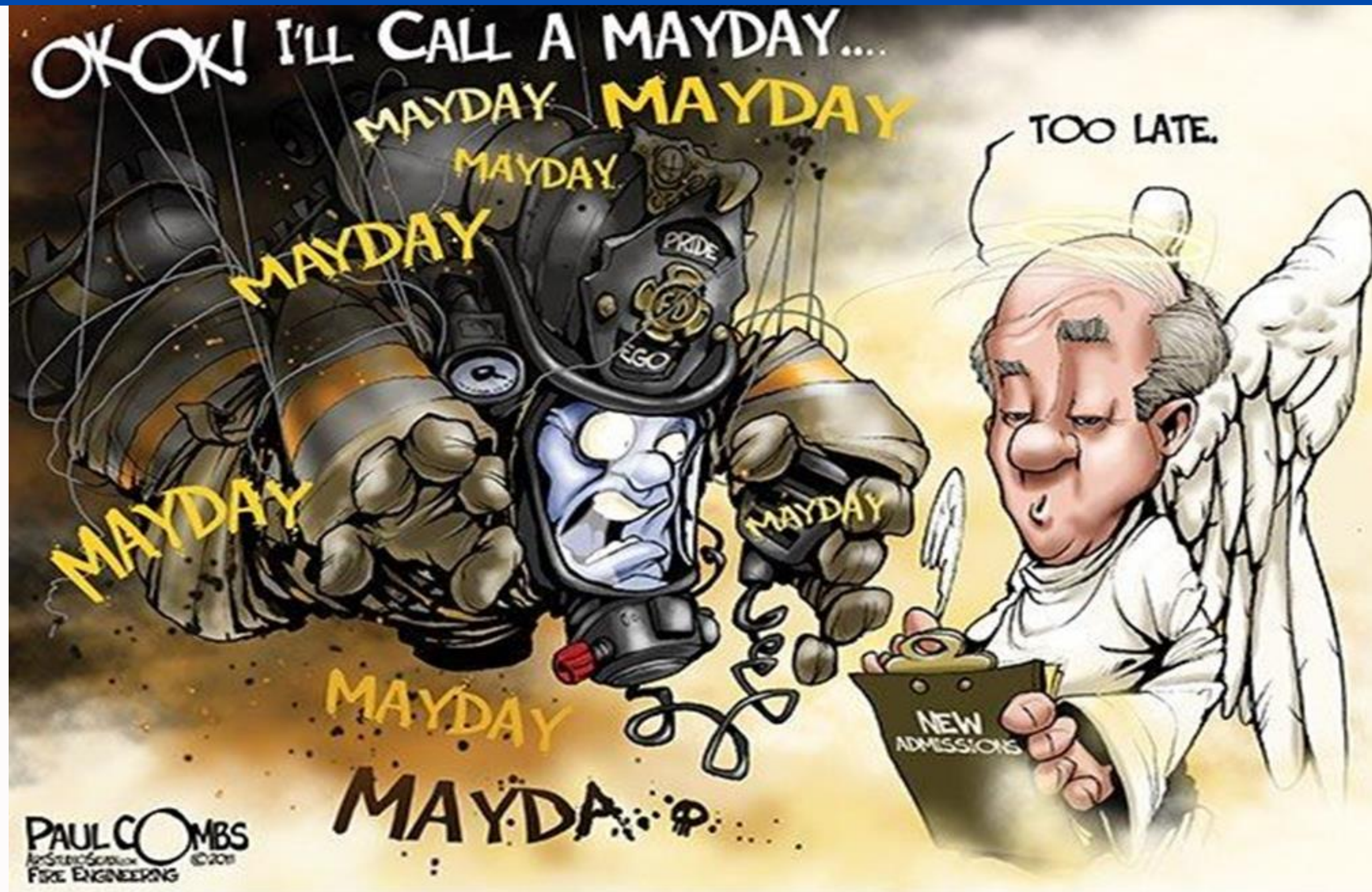
§ 36. Przed rozpoczęciem pracy w sprzęcie ochrony układu oddechowego strażak:

- 2) potwierdza dowódcy swoją gotowość do działań, w tym sprawność systemu łączności i sprzętu ochrony układu oddechowego.

§ 67. Strażak uczestniczący w akcji ratowniczej:

- 2) melduje dowódcy nadzorującemu odcinek bojowy o każdym przypadku oddalenia się z terenu tego odcinka i powrotu na ten teren;
- 3) utrzymuje stałą łączność z kierującym działaniem ratowniczym lub dowódcą odcinka bojowego;

**Dlaczego strażacy nie wzywają
pomocy?**

PAUL COMBS
ArtStudioSeven
FIRE ENGINEERING ©2011

Facebook Search: Drawn By Fire

Paul Combs ArtStudioSeven.com

dlaczego strażacy nie wzywają pomocy

- ✓ **Duma - ego**
- ✓ **Takie sytuacje zdarzają się bardzo rzadko**
- ✓ **Zakłócony upływ czasu (czas wydaje się zwalniać lub przyspieszać),**
- ✓ **Zaburzona orientacja w przestrzeni zadymionej**
- ✓ **Zawężona uwaga (koncentrowanie się na wcześniej wybranym zadaniu)**
- ✓ **Brak wiedzy o procedurach awaryjnych**
- ✓ **Próba poradzenia sobie samemu z problemem**
- ✓ **Zaprzeczenie (to nie dzieje się naprawdę)**

**Kiedy strażak powinien wezwać
pomoc ?**

Kiedy strażak powinien
wezwać pomoc ?

**Gdy spadnie, oberwie się strop,
przepalą się schody itp.**

Kiedy strażak powinien
wezwać pomoc ?

**Gdy się zapłącze i nie może
samodzielnie wyjść**

Kiedy strażak powinien
wezwać pomoc ?

**Gdy wystąpi awaria sprzętu
ochrony dróg oddechowych
lub u drugiego strażaka z rotty**

Kiedy strażak powinien
wezwać pomoc ?

**Gdy aktywuje się alarm niskiego
ciśnienia i nie będę w stanie
odnaleźć wyjścia lub wyjście będzie
trudne i dalekie**

Kiedy strażak powinien
wezwać pomoc ?

**Gdy się zgubi, nastąpi
dezorientacja, straci kontakt
z linią gaśniczą**

Kiedy strażak powinien
wezwać pomoc ?

**Gdy zostanie odcięta droga wyjścia
przez pożar lub inną przeszkodę**

Kiedy strażak powinien
wezwać pomoc ?

**Gdy będzie wyczerpany fizycznie
i nie będzie w stanie dalej działać
samodzielnie**

Kiedy strażak powinien
wezwać pomoc ?

**Gdy zostanie zaskoczony przez
nagłą zmianę sytuacji pożarowej**

Kiedy strażak powinien
wezwać pomoc ?

**W każdej innej sytuacji gdy uzna,
że on lub inny ratownik znajduje
się w sytuacji zagrożenia zdrowia
lub życia**

Jak wezwać pomoc ?

Podać komunikat:

RATUNEK RATUNEK RATUNEK

§ 115. 1. Wezwanie przez strażaka pomocy polega na:

- 1) trzykrotnym podaniu kryptonimu okólnikowego „RATUNEK”;
- 2) określeniu, kto wzywa pomocy;
- 3) określeniu, gdzie się znajduje, co się stało i jaki rodzaj pomocy jest potrzebny.

✓ **Kto** wzywa pomocy

✓ **Gdzie** się znajduje

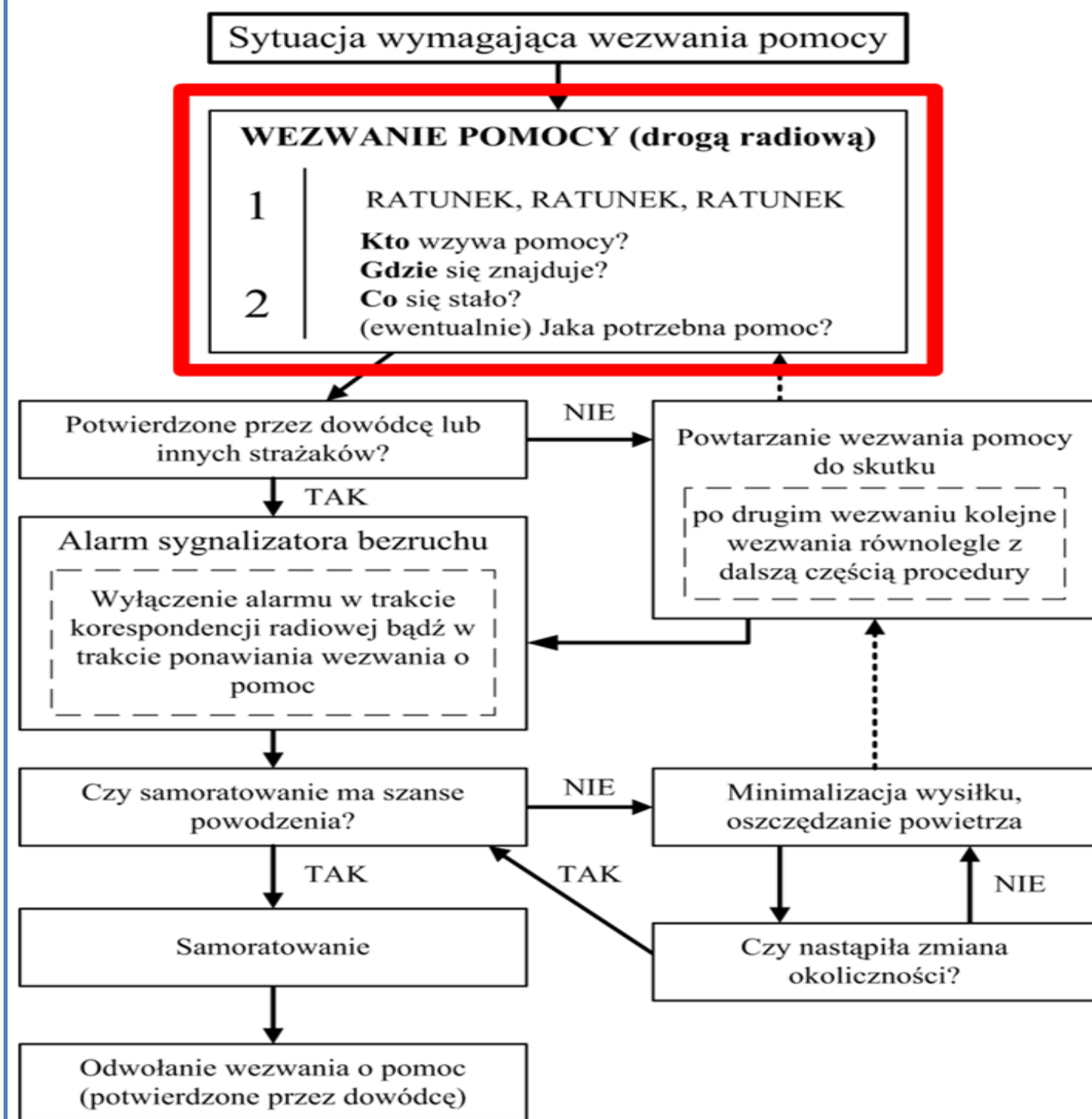
✓ **Co** się stało

✓ **Co** robi dalej

(ew. jaka potrzebna pomoc)

Algorytm wzywania pomocy

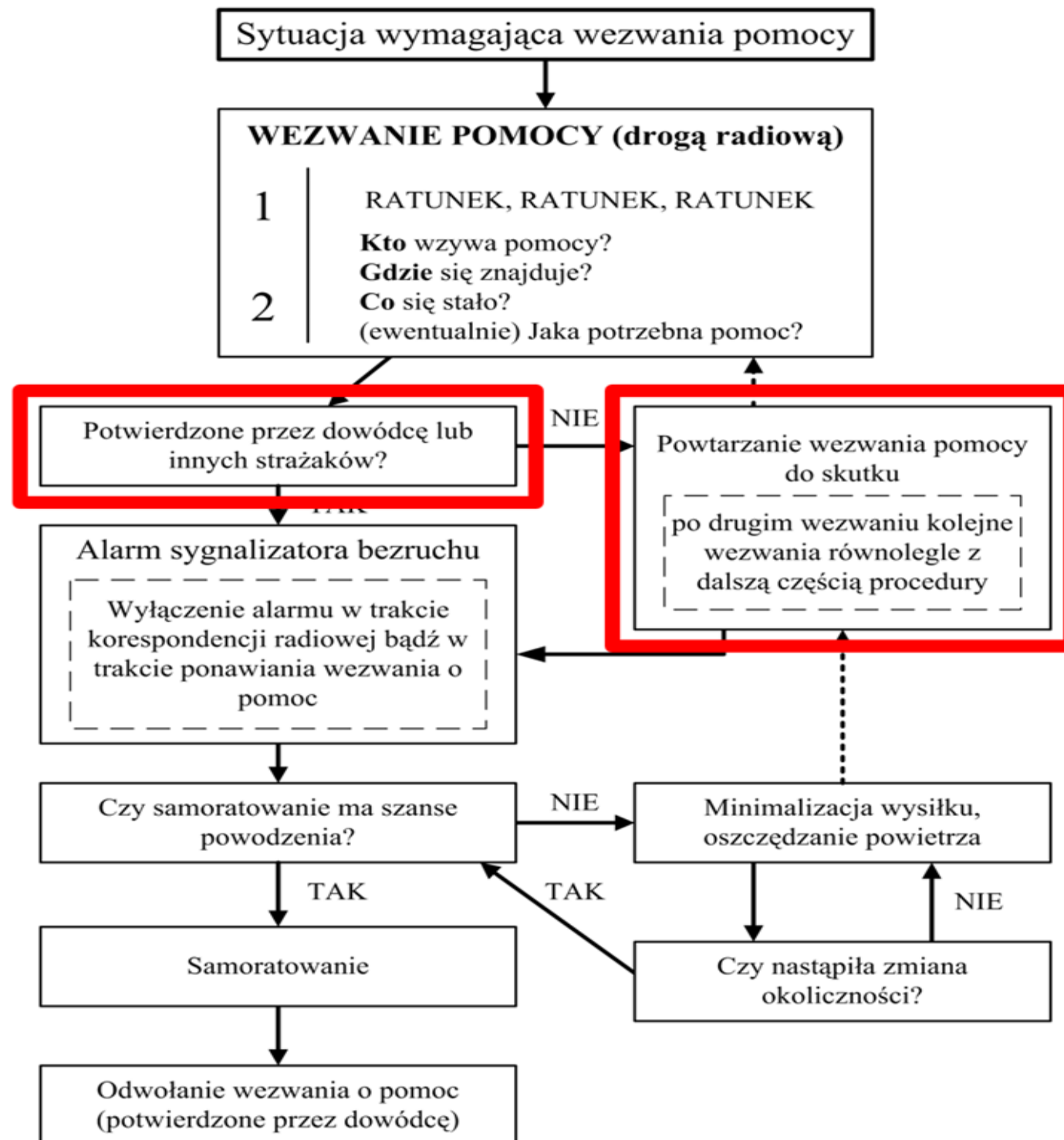
Procedura Wzywania Pomocy

WEZWANIE POMOCY (drogą radiową)

1. **RATUNEK
RATUNEK
RATUNEK**
2. **Kto** wzywa pomocy?
3. **Gdzie** się znajduje?
4. **Co** się stało?
5. Jaka pomoc potrzebna?

Procedura Wzywania Pomocy

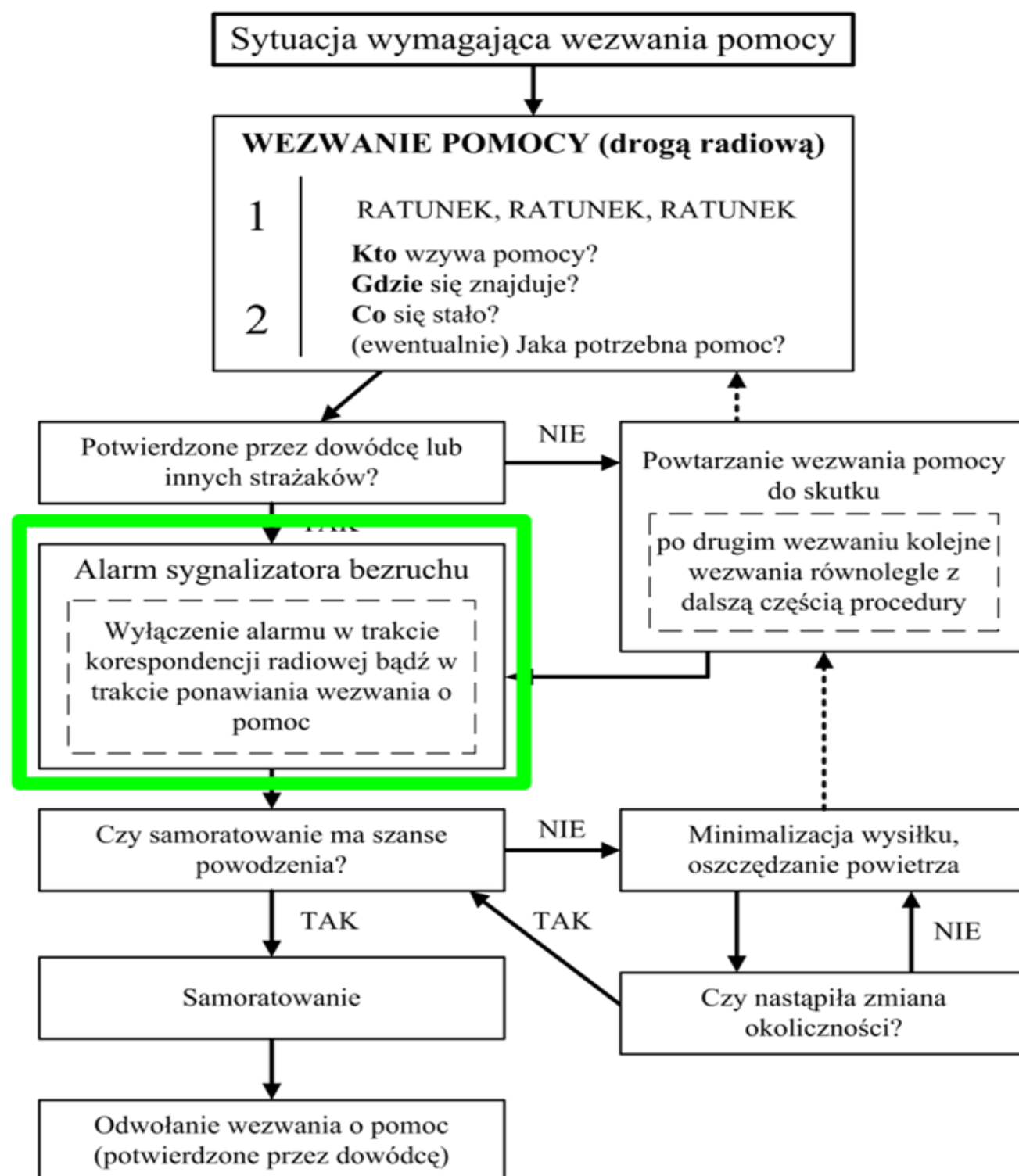

Potwierdzone przed dowódcę lub innych strażaków?

NIE:

Powtarzanie wezwania pomocy do skutku
(po drugim wezwaniu kolejne wezwania równoległe z dalszą częścią procedury)

Procedura Wzywania Pomocy

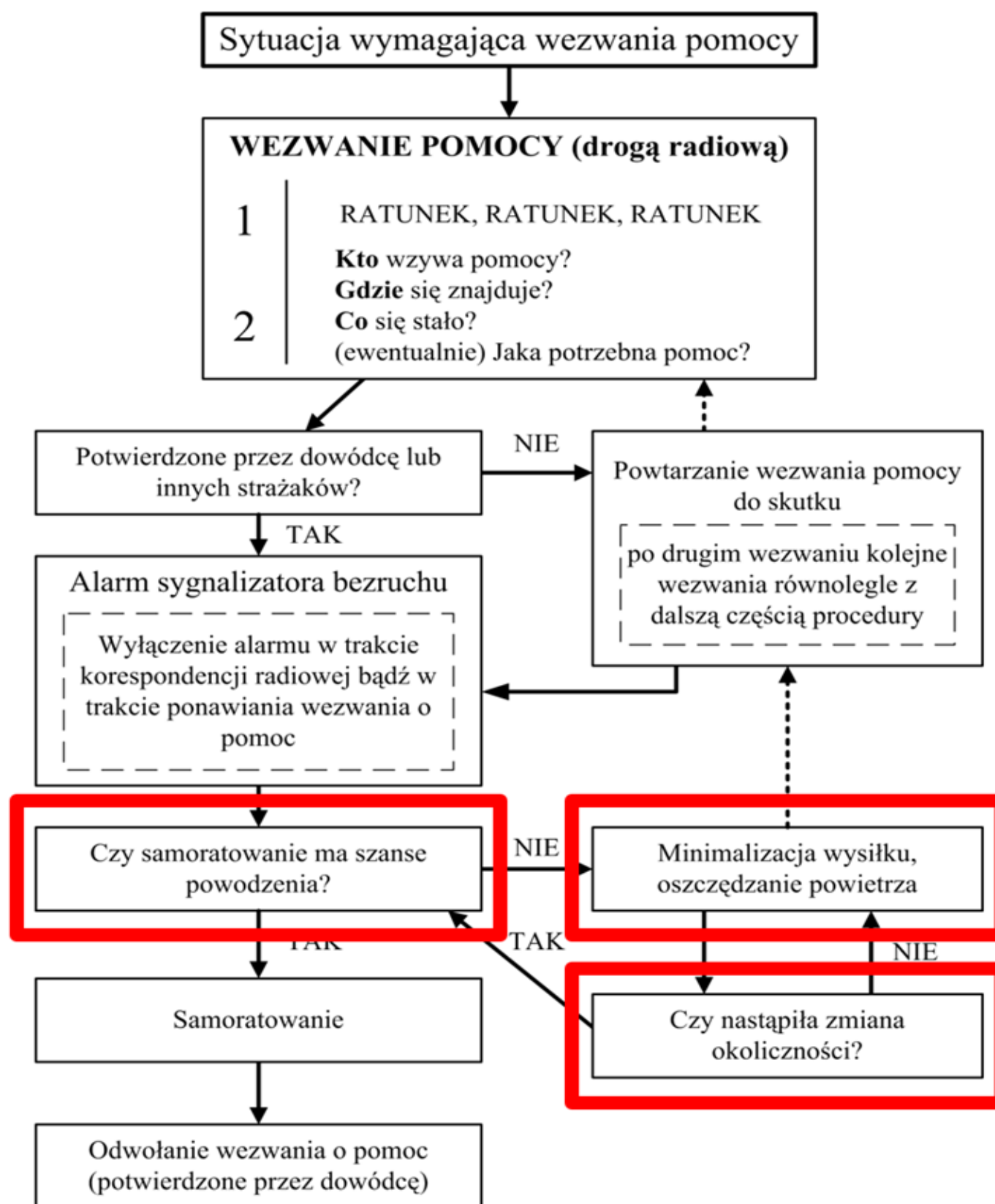
Potwierdzone przed dowódcę lub innych strażaków?

TAK:

Alarm sygnalizatora bezruchu

(wyłączenie alarmu w trakcie korespondencji radiowej bądź w trakcie ponawiania wezwania o pomoc)

Procedura Wzywania Pomocy

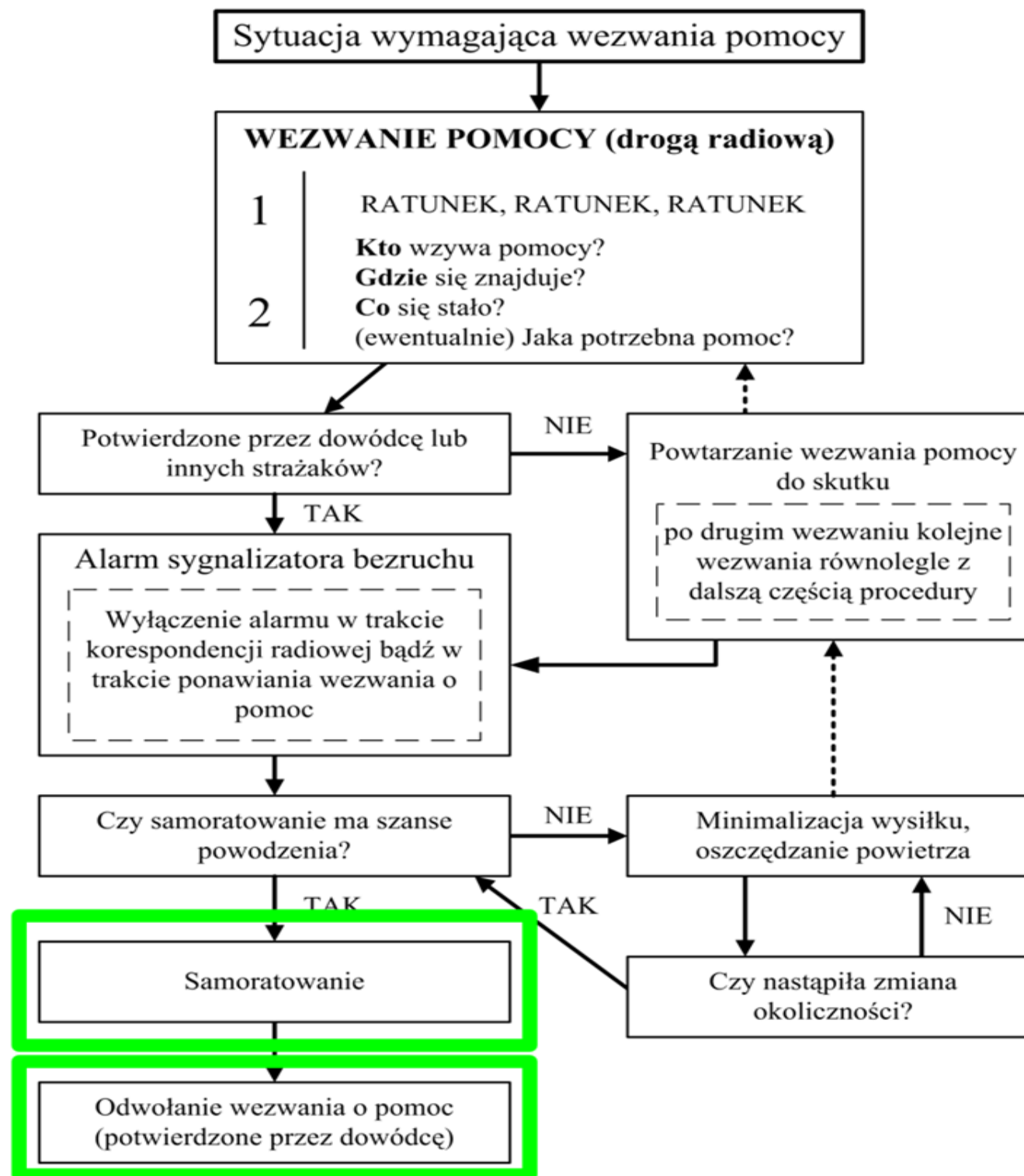
Czy samoratownie ma szanse powodzenia?

NIE:

Minimalizacja wysiłku i oszczędzanie powietrza

Czy nastąpiła zmiana okoliczności?

Procedura Wzywania Pomocy

Czy samoratownie ma szanse powodzenia?

TAK:

Samoratownie

Odwołanie wezwania o pomoc po samodzielnym opuszczeniu strefy (potwierdzone przez dowódcę)

**Wyjątek od powyższego algorytmu
wzywania pomocy**

Awaria aparatu oddechowego:

- ✓ Położyć się na podłodze
- ✓ Sprawdzić automat oddechowy/zawór butli
- ✓ Odłączenie automatu/kominiarka na otwór
- ✓ Uruchom alarm sygnalizatora bezruchu
- ✓ Wezwanie pomocy drogą radiową
- ✓ Opuszczenie strefy zagrożonej lub pozostanie w miejscu podając swoją lokalizację
- ✓ Jeśli zostajemy w miejscu włączamy latarkę światłem skierowaną ku górze

Czas na ćwiczenia praktyczne

czego będziemy się uczyć na ćwiczeniu praktycznym:

Przeszkody z linkami i kablami, ściana z ciasnymi przejściami lub jakiegolwiek inne przeszkody są tylko narzędziem pomagającym lepiej zrozumieć omawiane zagadnienia!

Wykorzystanie przeszkód podczas ćwiczeń ma na celu sprawdzenie się fizycznie i mentalnie przez ratowników

Ćwiczenia mają pokazać jakie mamy możliwości i ograniczenia (reakcja na poruszanie się w ograniczonej przestrzeni, w ograniczonej widoczności, zwiększyć świadomość i analiza wydolności i zużycia powietrza podczas pracy a AODO

Podczas pokonywania przeszkód mamy zastosować poznane sposoby i techniki radzenia sobie w ciasnych przestrzeniach

*Jeśli wystąpi konieczność należy w odpowiedni sposób zareagować – wezwać pomoc. **Tak – tutaj ćwiczmy wzywanie pomocy!***

Projekt RATUNEK! RATUNEK!

Przygotowali:

st. bryg. Tomasz Jonio
bryg. Piotr Gugąła
bryg. Andrzej Mierzwicki
bryg. Grzegorz Kozioł
bryg. Jakób Okólski

mł. bryg. Michał Rosa
mł. bryg. Maciej Garczyński
mł. bryg. Kamil Ogrodniczuk
st. kpt. Ireneusz Parchomiuk

